

24.01.2022

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

GÜNLÜK BASIN ÖZETLERİ

**24 Ocak 2022
Pazartesi**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

24 Ocak 2022 Pazartesi

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

YÖNETMELİKLER

- Beykent Üniversitesi Ağız ve Diş Sağlığı Eğitim, Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
- Yüksek İhtisas Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik

TEBLİĞLER

- 2021 Yılı Aralık Ayına Ait Dahilde İşleme İzin Belgelerinin (D1) Listesi
- 2021 Yılı Aralık Ayına Ait Yurt İçi Satış ve Teslim Belgelerinin (D3) Listesi
- Firma Talebine İstinaden İptal Edilen Dahilde İşleme İzin Belgeleri Listesi

Türkiye, Rusya'nın en büyük tarım ürünleri ithalatçısı oldu

Rusya'dan tarım ürünü ithalat rekoru 4.3 milyar dolarla Türkiye'ye geçti.

Ali Ekber YILDIRIM

Rusya'nın 2021 yılı tarım ürünleri ihracatı 36 milyar doları aştı. Bu ülkeden tarım ürünü ithalat rekoru ise Türkiye'ye geçti. Uzun yıllar Rusya'dan en fazla tarım ürünü ithal eden Çin ikinci sırada kaldı. Türkiye'nin tarım ve gıda ürünleri ihracatında ise Rusya 3. sırada yer alıyor.

Türkiye'nin Rusya'dan 2021 yılında yaptığı toplam tarım ürünleri ithalatı 4.3 milyar dolara ulaştı. Rusya'ya yaptığı ihracat ise 1.5 milyar dolar seviyesinde kaldı.

Rusya Tarım Bakanlığı'na bağlı Agroexport Federal Ajansı'ndan yapılan açıklamaya göre, Türkiye'nin 2021'de Rusya Federasyonu'ndan tarım ürünleri ithalatı yüzde 38 artışla 4.3 milyar dolara çıktı.

Ayrıntıları turkrus.com'da yayınlanan açıklamada şu bilgilere yer verildi: "Federal Gümrük Servisi'nden alınan ön verilere göre 2021'de Rusya'nın Türkiye'ye tarım ihracatı 13 milyon tona ulaştı. Yıllık bazda ihracat, 2020'ye kıyasla yüzde 38 arttı. Bu sayede Türkiye, Çin'i geride bıraktı ve en büyük müşterimiz oldu. Türkiye, yüzde 12'lik pay ile Rusya'dan tarım ürünleri alımında ilk sırada yer alıyor."

Türkiye, buğday, ayçiçeği, arpa ve kepek ithalatında lider

Rusya Tarım Bakanlığı Agroexport Federal Ajansı'nın açıklamalarına göre Türkiye Rusya'dan buğday ithalatında lider konumda. 2021 yılında Türkiye, Rusya'dan 1,8 milyar dolar değerinde 6,7 milyon ton buğday ithalatı yaptı.

Türkiye, 2021 yılında Rusya'dan ayçiçek yağı ithalatını yüzde 42 artırdı. Bu ülkeden 913 bin ton ham yağ ithalatı karşılığında 1,1 milyar dolar ödendi. Ayçiçek yağı ithalatında da Türkiye ilk sırada.

Rusya'dan ithalatın en çok arttığı ürünlerden birisi de arpa oldu. Türkiye, 2021'de Rusya'dan arpa ithalatını hacim olarak 3,1 katartırarak 1,2 milyon ton ithalat yaparken değer artışı 4,2 kat artarak 309 milyon dolara ulaştı. Rusya'dan arpa ithalatında da Türkiye lider.

Türkiye 2021 yılında Rusya'dan 1,1 milyon ton kepek ithalatı yaptı. Kepek ithalatındaki artış yüzde 21 oldu. Bunun karşılığında ödenen döviz ise 235 milyon dolar.

Yapılan açıklamada Türkiye'nin Rusya'dan aldığı baklagil ürünleri ithalatı 4 kat artarak 206 milyon dolara ulaştı. En çok ithal edilen ürünler arasında küspe de ilk sıralarda.

Hedef 5 milyar dolar

Rusya Tarım Bakanlığı'nın raporuna göre, 2030 yılına kadar Rusya'dan Türkiye'ye tarım ürünleri satışının 5 milyar doları aşması hedefleniyor.

Raporda, Rusya Federasyonu'nun 2021 yılında genel olarak tarım ürünleri ihracatını yüzde 22 artırarak 36 milyar dolara ulaştığı bilgisine yer verildi.

TEPAV: Ekim ayında çiftçi sayısı 500 bin seviyesine geriledi

2013 yılında 1 milyonun üzerinde olan sigortalı çiftçi sayısı, Ekim 2021 itibarıyla 500 bin seviyesine düştü.

TEPAV'ın "İstihdam İzleme Bülteni"ne göre, SGK Ekim ayı verilerine göre, sigortalı çalışan sayısı yıllık olarak yüzde 4,9 oranında artarak 22,4 milyon olarak gerçekleşti. Toplam sigortalı çalışanların yüzde 72,6'sını oluşturan sigortalı ücretli çalışan grubu yıllık olarak yüzde 5,9 (899 bin) artmış ve genel eğilimi belirleyici oldu.

Esnaf-çiftçi grubundaki değişim yüzde 4,2 artış yönünde olmakla beraber alt sınıflarda eğilimler farklılaşıyor. Bu dönemde esnaf sayısında yüzde 6,9 (159 bin) artış, çiftçi sayısında ise yüzde 11,9 (67 bin) düşüş görüldü. Diğer bir ifadeyle, 2013 yılında 1 milyonun üzerinde olan sigortalı çiftçi sayısı, uzun dönemdir gerileme eğiliminde ve Ekim 2021 itibarıyla 500 bin seviyesine düştü. Bu dönemde, kamu sektöründe sigortalı çalışan sayısındaki artış ise yüzde 0,7 ile sınırlı.

Bültende şu bilgiler verildi:

"Sigortalı ücretli çalışanların yüzde 52,7'sini oluşturan 3 ana sektörde son altı ayın en düşük istihdam artışları gerçekleşmiştir. Toplam sigortalı ücretli çalışanların yüzde 27'si imalat, yüzde 15,3'ü toptan ve perakende ticaret ve yüzde 10,4'ü inşaat sektörlerinde istihdam edilmektedir. Yıllık değişimlere bakıldığında, inşaat ve imalatta yüzde 8'in üzerinde artışlar görülmekte beraber söz konusu oranlar yıl içindeki düşük seviyelere işaret etmektedir. Benzer değerlendirme toptan ve perakende ticaret sektörü (yıllık artış yüzde 4,6) için de geçerlidir. Diğer taraftan, sigortalı ücretli

Çalışanların yüzde 8,5'ini oluşturan dördüncü ana sektör olan idari ve destek faaliyetindeki istihdam son bir yılda yüzde 9,1 oranında gerilemiştir.

89 alt sektörün 15'inde sigortalı ücretli çalışan sayısında azalış görölmüştür. En çok daralan sektör 116 binlik istihdam kaybı ile bina ve çevre düzenleme faaliyetleri sektörü olmuştur. Güvenlik ve soruşturma faaliyetleri (23 bin) ile büro yönetimi, büro desteği faaliyetleri (18 bin) de istihdamı çalışan sayısı olarak en çok daralan diğer sektörlerdir. Oransal olarak bakıldığında ise istihdam en hızlı bilgi hizmet faaliyetleri sektöründe (yüzde 38,1) gerilemiştir. Bu sektörü yüzde 24,7'lik azalışla hanehalkları tarafından kendi ithalat faaliyetleri sektörü ile yüzde 19,2'lik gerileyen bina ve çevre düzenleme faaliyetleri sektörleri takip etmiştir.

Kadın alışan sayısı geçen yıla ve Eylül ayına göre yükselmiştir. Ekim 2021'de sigortalı kadın çalışan sayısı bir yıl öncesine göre 379 bin, Eylül ayına göre ise 35 bin artmış ve en yüksek düzeyi olan 5,1 milyona ulaşmış; toplam istihdam içindeki payı da yüzde 31,3'e yükselmiştir. Sigortalı ücretli kadın çalışan sayısında yıl başından itibaren gözlenen genel artış eğiliminin sonucunda kadın çalışanların toplam istihdamdaki payı COVID-19 salgını öncesi seviyesi olan yüzde 31,3'e Ekim ayı itibarıyla ulaşmıştır."

Türkiye'den 160 ülkeye 780 milyon dolarlık makarna ihracatı

Türkiye makarna üreticileri, geçen yıl 160 ülkeye 780 milyon dolar değerinde makarna ihracatı gerçekleştirdi.

Makarna ihracatında İtalya'dan sonra dünyada ikinci sırada yer alan Türkiye, geçen yıl makarna ihracatını bir önceki yıla göre değer bazında yüzde 3 oranında artışla 780 milyon dolara çıkardı.

Makarna Sanayicileri Derneği'nin (TMSD) verilerine göre, geçen yıl toplamda 1 milyon 370 bin ton ürün ihracatı yapan sektör, en çok dış satımı 731 bin tonla Afrika ülkelerine gerçekleştirdi ve 379 milyon 503 bin dolar gelir sağladı.

Güney Amerika ülkeleri 218 bin tonla ikinci, Asya ülkeleri 98 bin tonla üçüncü, Ortadoğu ülkeleri 64 bin tonla dördüncü sırada yer aldı. Avrupa Birliği ülkelerine de geçen yıl 18 bin ton makarna gönderildi.

"160 ülkeye ihracatımız sorunsuz olarak gerçekleşti"

Türkiye markana sektörünün ihracatına ilişkin değerlendirmelerde bulunan TMSD Yönetim Kurulu Başkanı Abdülkadir Külâhçioğlu, iklim değişikliğinin yanı sıra salgına bağlı olarak tedarik zincirinin bozulmasının ve lojistikte yaşanan problemlerin gıda ürünlerinin önemini daha da belirgin hale getirdiğini söyledi.

Alınan tedbirler kapsamında makarnanın kati ihracatının 1 Ocak-30 Nisan 2021 tarihlerinde kısıtlandığını anımsatan Külâhçioğlu, “Geçen yılın ilk 4 ayında ihracatımızda yaklaşık yüzde 15 düşüş gerçekleşti. Sonrasında sektörümüzün, Ticaret Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığıyla yaptığı istişareler neticesinde buna kalıcı bir çözüm bulundu ve aşmış olduk. Bundan sonraki toparlanmayla yılı miktar bazında yüzde 9 düşüş ancak değer bazında yüzde 3 artışla kapatma başarısı göstermiş olduk.” dedi.

2022'de hedef dış satımda 1 milyar doları aşmak

Sektörün bu yıl 1 milyar dolarlık dış satım hedeflediğini belirten Külâhçioğlu, “Bu yıl revize ettiğimiz hedef olan 1 milyar dolarlık dış satıma emin adımlarla ilerleyeceğiz. Artık, Ticaret Bakanlığı ile Tarım ve Orman Bakanlığıyla aldığımız tedbirler kalıcı hale geldi. İç tüketimle birlikte değerlendirdiğimizde sektörümüzün toplam büyüklüğü 1,5 milyar doları aşmış durumda. İhracat ve iç tüketim dengesini de koruyoruz.” ifadelerini kullandı.

Sektörün doğrudan ve dolaylı olarak 50 bin kişiye istihdam sağladığına dikkat çeken Külâhçioğlu, sektöre yapılan yeni yatırımlarla Türkiye'nin uluslararası rekabetteki gücünün daha da artırıldığını aktardı.

İtalya'dan sonra dünyanın en fazla makarna ihracatını Türkiye'nin yaptığını vurgulayan Külâhçioğlu, bu başarının, Avrupa Birliği'nin makarna ithalatında uyguladığı 20 bin tonluk miktar kotası ile ABD'nin anti-damping vergisi ve telafi edici vergi uygulanmasına rağmen sağlandığını söyledi.

Külâhçioğlu, ihracatın artırılmasının önündeki engellerin kaldırılmasına yönelik de çalışmaların sürdüğünü belirterek, şöyle konuştu: “Avrupa Birliği ile müzakerelerde makarna önemli bir başlık, masada bulunuyor. ABD'nin anti-damping ve telafi edici vergi uygulamaları var. Bunlara yönelik de Ticaret Bakanlığının genişletilmiş bir müzakere çalışması var. Uluslararası ilişkiler anlamında da Japonya ile gerçekleştirilen serbest ticaret anlaşmasında da sona gelindiği bilgisini aldık. 2022 yılında Japonya ile bu anlaşmanın imzalanmasını bekliyoruz. Geçen yıl İngiltere, Avrupa Birliği'nden ayrıldı ve ülkemize yaklaşık yüzde 17'lik bir ek kota verildi. İngiltere ile hala devam eden serbest ticaret anlaşmasının genişletilmesi çalışmaları var. Buradaki önemli kalemlerden biri de makarna sektörü. İngiltere'ye dış satımda da kapasitemizin artmasını bekliyoruz.”

Gıdada yeni tehdit elektrik kesintileri

Enerjide yaşanan kriz, gıda sektörünü tehdit ediyor. Elektrik kesintilerinin gıda fiyatlarını artıracığından endişe edilirken, sektör muafiyet talebinde bulundu.

Ali Ekber YILDIRIM

Enerjide yaşanan kriz, gıda sektörünü tehdit ediyor. Ülke genelinde organize sanayi bölgelerinde 3 gün süreyle uygulanacak elektrik kesintisi gıda üretimini tehdit ederken fiyatları da artıracığı endişesi yaşanıyor. Bu nedenle gıda sektörünün kesintilerden muaf tutulması isteniyor.

Mutfak Ürünleri ve Margarin Sanayicileri Derneği (MÜMSAD) Başkanı Ebru Akdağ, gıda güvenliğini ve güvencesini riske atmaması için gereken önlemlerin alınması gerektiğini ve enerji kesintisinin gıda sanayiine uygulanması durumunda bunun, hem sofralarımızda ciddi bir gıda güvenliği riski doğuracağını hem de gıda sanayiinde telafi edilemez ekonomik kayıplara neden olacağını söyledi. Akdağ, “Gıda sanayisi, doğalgaz ve elektrik kesintilerinden muaf tutulmalı” dedi.

Sanayi 3 gün duracak

İran’dan Türkiye’ye gelen doğal gaz iletim hattında meydana gelen arıza nedeniyle doğal gaz kısıntısı uygulaması gündemdeyken, elektrik kesintisiyle ilgili de yeni bir gelişme yaşandı. TEİAŞ’ın aldığı son kararla, 24 Ocak Pazartesi saat 00.00’den itibaren Türkiye’deki tüm organize sanayi bölgelerinde (OSB) 72 saat (üç gün) süreyle elektrik kısıntısı uygulanacağı duyuruldu. Bu durum, ülke sanayi üretiminin en az 3 gün süreyle tamamen durması anlamına geliyor.

Gıda güvenliği riski ve israfa karşı muafiyet isteniyor

Doğalgaz ve elektrik kısıtlamalarının özellikle gıda sektöründe faaliyet gösteren kuruluşlar için çok ciddi kayıplar anlamına geleceğini vurgulayan Mutfak Ürünleri ve Margarin Sanayicileri Derneği Başkanı Ebru Akdağ, řu değerlendirmeyi yaptı: “Gıda üretiminde kullanılan ham maddelerin tarladan soframıza kadar uzanan tüm aşamaları titizlikle yönetilmek durumunda. Gıdaların herhangi bir sağlık riski taşımadan ve israf olmadan tüketicilere, yani sofralarımıza ulaşabilmesi için uygulanması gereken hammadde tedariki, gıda işleme, depolama, nakliye ve sunuş yöntemleri büyük önem taşımaktadır. Bu süreçte uygulanması gereken ısıt işlemler, üretimdeki kritik kontrol noktalarının gözetilmesi, soğuk hava depolarında uygun koşulların sağlanması gibi enerji kesintilerine tahammülü olmayan adımlar bulunmaktadır. Olası enerji kısıtlaması öncelikle gıda güvenliği riski doğuracak olup, ciddi boyutlarda gıda israfına da neden olacaktır. Dolayısıyla gıda güvenliğinin sağlanabilmesi, gıda israfının önlenmesi ve halkımızın güvenilir gıdaya erişebilmesi adına doğalgaz ve elektrik kısıtlamalarından gıda sanayimiz muaf tutulmalıdır” dedi.

Pandemi kısıtlamalarında muaf tutulmuştu

Birçok sektörü durma noktasına getiren pandemi dönemindeki kısıtlamalarda gıda sektörünün bu kısıtlamalardan muaf tutulduğunu ve sektörün bu dönemi başarıyla geçtiğini vurgulayan Akdağ, “Pandemi sürecinde gıda sektörü çalışmasına devam etmesine olanak sağlayan muafiyetler sayesinde rafların boş kalmamasını sağlayarak önemli bir sınavdan takdirle geçmiştir. Bugün de benzeri bir muafiyetle gıda güvencesini sağlayabilmeliyiz” dedi.

Sanayide elektrik kesintisi çiğ süt üreticisini vuracak

Süt fabrikaları elektrik kesintisi nedeniyle süt işleyemeyecekleri için üreticiden süt alamayacak.

Ali Ekber YILDIRIM

Ülke genelinde 24 Ocak'ta saat 00:00' dan itibaren organize sanayi bölgeleri ve dışındaki sanayi tesislerinde haftanın 3 günü elektrik kesintisi uygulanacak.

Sanayideki elektrik kesintileri çiğ süt üreticisini vuracak. Çiftçiden günlük süt olarak işleyen süt fabrikaları elektrik kesintisi uygulanacağı için sütü işleyemeyecek. Süt fabrikaları elektrik kesintisi nedeniyle süt işleyemeyecekleri için üreticiden süt alamayacak.

Elektrik kesintisi ile fabrikalarda üretim dursa bile, ineğin memesini kapatamazsınız. Üretici sağıma devam edecek. Fabrikalar alamayınca sütler dökülecek. Üretici mağdur olacak.

Süt sanayicileri, elektrik kesintisinde kendilerine pozitif ayrımcılık yapılmasını belirterek: “Üreticiden süt alabilmemiz için fabrikayı çalıştırmamız gerekir. Bu nedenle süt fabrikalarının bu kapsamın dışında tutulması binlerce süt üreticisi için büyük önem taşıyor. Yetkililer bu konuda duyarlılık gösterip süt fabrikalarını kesintinin dışında tutmasını bekliyoruz” görüşünü dile getirdi.

TMO, 345 bin ton yemlik arpa için teklif aldı

Toprak Mahsulleri Ofisi, 345 bin ton yemlik arpa için açtığı ihalede teklifleri aldı.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) 345,000 ton yemlik arpa için açtığı ihalede teklifleri aldı.

Ticaret kaynakları, en düşük teklifin navlun dahil ancak sigorta maliyetleri hariç (c&f) ton başına 324.65 dolar olduğunu tahmin edildiğini söylediler.

Kaynaklar, TMO'nun henüz nihai alım için karar vermediğini söylediler. TMO ihalelerde genelde birkaç tur pazarlık sonunda fiyatı düşürmeye çalışıyor.

Kaynaklar en düşük teklifin en az 25,000 ton için AP Grain tarafından Bandırma limanına teslimat için verildiğini ifade ettiler.

TMO, 6 bin tonluk ayçiçek yağı ithalatı ihalesi açtı

Toprak Mahsulleri Ofisi'nin 28 Ocak'ta tamamlanacak 6 bin tonluk ayçiçek yağı ithalatı ihalesi açtı.

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) ithalat çalışmalarına devam ediyor.

335 bin tonluk buğday ithalatı ihalesinde teklifleri alan ofis, şimdi de 6 bin tonluk ham ayçiçek yağı ithalatı ihalesi açtı.

Bloomberg'in haberine göre ihale 28 Ocak'ta tamamlanacak.

Ham yağ teslimatının 8-25 Şubat tarihleri arasında Tekirdağ Limanı'ndan yapılması öngörülüyor.

Türkiye'de ortalama ücret artış oranı yüzde 41,2'e yükseldi

Mercer Türkiye'nin araştırmasına göre, 2022 yılı için ortalama ücret artış oranı yüzde 41,2'e yükseldi.

Küresel insan kaynakları ve yönetim danışmanlığı şirketi Mercer Türkiye'nin gerçekleştirdiği 'Ücret Artış Trendleri Ara Anketi'nin Ocak ayı sonuçları açıklandı. Araştırmanın sonuçlarına göre; 2022 yılı için ortalama ücret artış oranı yüzde 41,2'e yükseldi. En yüksek ücret zammının gerçekleşeceği sektör otomotiv olarak dikkat çekiyor.

Küresel insan kaynakları ve yönetim danışmanlığı şirketi Mercer Türkiye, açıklanan 2021 resmi enflasyon rakamları sonrasında gerçekleştirdiği Ücret Artış Trendleri Ara Anketi'nin Ocak ayına yönelik sonuçlarını açıkladı. 399'u yabancı, 200'ü yerli olmak üzere toplam 599 firmanın katıldığı araştırmanın sonuçlarına göre; 2021 resmi yıllık enflasyon rakamları sonrasında şirketlerin 2022 yılı için ücret artış beklentisi ortalama yüzde 41,2'lere ulaştı. Yabancı sermayeli firmalarda bu oran yüzde 42,1 iken, yerli firmalarda ise yüzde 39,9 olarak gözüküyor.

En yüksek ücret artışına sahip sektörler otomotiv, maden & metal, kimya, lojistik, teknoloji, perakende ve üretim sektörleri ortalamanın üzerinde ücret artışlarıyla dikkat çekerken, en yüksek ücret zammı otomotiv ana sanayi ve yan sanayi sektörlerinde gerçekleşecek. Bu bilgilere ek olarak, sektörlerden bağımsız olarak, şirketler teknoloji departmanlarında yer alan çalışanların ücret artış oranı şirket genelinin 20-25 puan üzerinde konumlandırarak dijital rollerdeki yetenek kaybını minimize etmeye çalışıyor.

Ücret artış dönemleri Ocak ayına kaydı

Ankete katılan firmaların yüzde 73,3 ile yılda bir kez ücret artışı gerçekleştireceğini belirtiyor. Yılda bir kez ücret artışı gerçekleştiren firmaların yüzde 66'sı ise bu artışı Ocak ayında yapacağını söylüyor. Firmaların yüzde 15'i Nisan ayında, yüzde 9'u ise Mart ayında ücret artışını gerçekleştireceğini belirtiyor. Anketin sonuçlarına göre; geçtiğimiz yıllara oranla yılda 2 kere ücret artışı yapma eğilimi olan şirketlerin sayısının arttığı görülüyor. Yılda 2 kez ücret artışı gerçekleştireceğini belirten firmaların oranı ise yüzde 20,4'a ulaştı. Bu firmaların yüzde 37'si Ocak ve Nisan aylarında, yüzde 27'si ise Ocak ve Temmuz aylarında, yüzde 10'u ise Ocak ve Mart aylarında ücret artışını gerçekleştireceğine dikkat çekiyor.

2021 yılında gerçekleşen zam oranı yüzde 21,7

2021 yılında yabancı sermayeli firmalar yüzde 19,9 oranında, yerli sermayeli firmalar ise yüzde 25,3 oranında ücret artışı gerçekleştirdi. Toplamda gerçekleşen ücret artışı oranı ise yüzde 21,7 olarak gerçekleşti. Mavi yaka çalışanlar yüzde 22,8 ücret artışı alırken, uzman pozisyonlarında yüzde 20,9 oranında zam artışı oldu. Yönetim pozisyonlarında yüzde 20,3 olarak gerçekleşirken, üst yönetim pozisyonlarında ise yüzde 20,3'lük bir artış oldu. Maden & metal, otomotiv, enerji, teknoloji, üretim ve hizmet sektörleri en yüksek oranlara ulaşan sektörler oldu. Firmaların yüzde 33,2'si 2021 yılı için ek ücret artışı gerçekleştirdi. Yüzde 12,2'si tek seferlik ödeme yaparken, firmaların yüzde 51,6'sı ek ücret artışı gerçekleştirmedi. Firmalar yüzde 10,8 oranında bir ek ücret artışına giderken, tek seferlik ödeme gerçekleştiren firmalar ise yıllık baz ücret üzerinden yüzde 12,8'lik bir ödeme yaptı.

15 soruda 'Kur Korumalı TL' mevduata dönüşün detayları

Gerçek kişilerin ardından tüzel kişiler de döviz ve altın cinsinden mevduat hesapları ve katılım fonlarını vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürmesi halinde destekten faydalanacak. İşte "Sistemden kimler, nasıl yararlanacak?", "Vadesinden önce çekim yapılması halinde destek sağlanacak mı?", "Halihazırdaki altın hesapları da sisteme dahil olabilecek mi?" sorularının yanıtları...

Döviz ve altın cinsinden mevduat hesapları ve katılım fonlarının vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümünün desteklenmesine ilişkin detaylar belli oldu. AA muhabirinin derlediği bilgiye göre, bankacılık sistemindeki toplam mevduat ve katılım fonu içinde Türk lirasının payının artırılarak finansal istikrarın desteklenmesi amacıyla yurt içi yerleşik kişilerin döviz ve altın mevduat ve katılım fonu hesaplarının Türk lirası vadeli hesaplara dönüşmesi halinde mevduat ve katılım fonu sahiplerine ilişkin destekler açıklanmıştı.

Bu kez yurt içi yerleşik tüzel kişilerin döviz ve altın cinsinden mevduat hesapları ve katılım fonlarının vadeli Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşmesi halinde mevduat ve katılım fonu sahiplerine destek sağlanmasına karar verildi. Söz konusu yeni desteğe ilişkin en çok merak edilen 15 soru ve yanıtları şöyle:

- Soru 1: Türk lirası vadeli mevduat veya katılma hesaplarına dönüşümden kimler yararlanabilecek?

Yurt dışında işçi, serbest meslek ve müstakil iş sahibi Türk vatandaşları dahil Türkiye’de kanuni yerleşim yeri bulunan gerçek kişiler bu sistemden faydalanabilecek. Türkiye’de kanuni yerleşim yeri bulunan tüzel kişiler de bu sistemden yararlanabilecek.

- Soru 2: Yurt içi tüzel kişilerin kapsamı nedir?

Bankalar ve Merkez Bankası’nca belirlenen diğer mali kuruluşlar dışında kalan tüm şirket ve kuruluşlar uygulama kapsamındadır.

- Soru 3: Gerçek ve tüzel kişiler için hesaplar hangi vadelerde açılabilir?

Gerçek kişiler 3, 6 ve 12 ay vadede hesap açabilecektir. Tüzel kişiler ise 6 ve 12 aylık vadelerde hesap açabilecektir.

- Soru 4: Hesaptan elde edilen getiri ne olacak?

Mevduat sahibi ve banka arasında belirlenecek mevduat faiz oranına göre getiri elde edilecektir. Vade sonunda döviz kurlarında/altın fiyatlarında, vade başlangıcına göre artış olması halinde faizin üzerinde kalan kur farkı Merkez Bankası tarafından hesap sahibine ödenecek.

- Soru 5: Gerçek ve tüzel kişilerin elde ettiği getirilerden vergi alınacak mı? Ne gibi istisnalar söz konusu?

Mevduat hesaplarına ödenecek faiz ve katılma hesaplarına ödenecek kâr payı üzerinden stopaj kesintisi yapılmayacak. Şirketlerin, 31 Aralık 2021 tarihli bilançolarında yer alan döviz ve altınlarını Türk lirasına dönüştürmeleri halinde değerlendirme farklarına kurumlar vergisi istisnası getirilmesi ve vade sonunda elde edilen faiz ve kâr paylarının da kurumlar vergisinden istisna olması öngörülmüyor. 2021 yılı son geçici vergi dönemi için de bu istisnadan yararlanılabilmesi için Türk lirasına dönüştürme işleminin 17 Şubat 2022’ye kadar yapılması gerekiyor.

Şirketler, bu ürünü kullandıkları sürece üçer aylık geçici vergi dönemlerinde olası döviz ve altın değerlendirme farklarına bağlı vergilerden de muafiyet sağlamış olacak.

- Soru 6: Vadeden önce hesaptan çekim yapılması mümkün mü?

Türk lirası mevduat veya katılma hesabından vadeden önce çekim yapılması halinde hesap sahibine herhangi bir fark ödenmeyecek. Ayrıca, çekimin yapıldığı tarihte kurda düşüş olması halinde vade başındaki döviz tutarının çekimin yapıldığı tarihteki kur üzerinden Türk lirası karşılığı ödenir. Döviz bazında ana parası korunmuş olur.

- Soru 7: Gerçek kişilerin sisteme girişi için belli bir tarih var mı?

Gerçek kişiler, 20 Aralık 2021'de mevcut olan ABD doları, avro ve İngiliz sterlini cinsinden mevduat/katılım fonlarını ve 28 Aralık 2021'de mevcut altın mevduat/katılım fonlarını dönüşüm kuru/ fiyatı üzerinden Türk lirasına çevirerek sisteme giriş yapabilecek. Gerçek kişiler, 28 Aralık 2021'den sonra banka şubelerine getirilen işlenmiş veya hurda altınlar (ziynet altın) ile de TCMB'nin saat başı açıkladığı gram altın alış fiyatı baz alınarak sisteme girebilecek.

- Soru 8: Tüzel kişilerin sisteme girişi için belli bir tarih var mı?

Tüzel kişiler, 31 Aralık 2021'de mevcut olan ABD doları, avro ve İngiliz sterlini ve altın cinsinden mevduat/katılım fonlarını dönüşüm kuru/ fiyatı üzerinden Türk lirasına çevirerek sisteme giriş yapabilecek. Tüzel kişiler, 31 Aralık 2021'den sonra banka şubelerine getirilen işlenmiş veya hurda altınlar (ziynet altın) ile de TCMB'nin saat başı açıkladığı gram altın alış fiyatı baz alınarak sisteme girebilecek.

- Soru 9: Sisteme birden fazla hesapla giriş yapılabilir mi?

Bir kişi birden fazla hesap ile sisteme dahil olabilecek.

- Soru 10: Her ürün için farklı bankalarda hesap açılabilir mi, farklı bankalara transfer yapılabilir mi?

Gerçek ve tüzel kişiler döviz ve altınlarını hesaplarının bulunduğu bankalardan başka bankalara transfer yaparak ya da efektif olarak çekim yapıp hesap açmak istediği bankaya yatırdıklarına dair tevsik edici belge ile uygulamadan faydalanabilecek.

- Soru 11: Katılım finans kurumları da bu sisteme dahil mi?

Katılım bankaları da sisteme dahildir. Uygulamayı katılım bankaları katılım bankacılığı esasları çerçevesinde işletecektir.

- Soru 12: Mevduat sahibi için faiz oranı, katılma hesabı sahibi için kâr payı nasıl belirlenecek?

Mevduat faiz oranı mevduat sahibi ve banka arasında belirlenecektir. Bu faiz oranı, TCMB tarafından belirlenen 1 hafta vadeli repo ihale faiz oranının (yüzde 14) altında olamayacaktır. Faiz oranı ile ilgili bir üst sınır getirilmemiştir. Kâr payı getirisi katılım bankacılığı esasları çerçevesinde vade sonunda belirlenecek.

- Soru 13: Dijital kanallardan (mobil ve internet bankacılığı) bu sisteme dahil olunabilecek mi?

Bazı bankalar dijital kanallardan bu hizmeti sunmaya başladı. Diğer bankalar da kendi kurum politikaları çerçevesinde bu hizmeti zamanla sunabilecekler.

- Soru 14: D vizimi bozdurup neden bu ürüne ge meliyim / bu ürüne geçmeme gerek var mı?

Bu ürünü kullanarak, dövizde yaşanacak d     veya faizden/getirinden düşük y kseli te bile ula amayaca ınız TL faiz gelirin  / katılım hesabı getirisine ulaşabilirsiniz. Kur yükselecek olursa aradaki fark Merkez Bankasınca kar ılanaca ından bir kaybınız söz konusu olmayacaktır.

- Soru 15: D vizi hangi kurdan bozaca ım?

Merkez Bankası her i  günü saat 10.00, 11.00, 12.00, 13.00, 14.00 ve 15.00'de USD, EUR, GBP ve altın için fiyat açıklamaktadır. İşlem yapacağınız saatteki kuru kullanabileceksiniz.

Kılıçdaroğlu'ndan kritik ittifak açıklaması. Siyasette dengeleri değiştirecek gelişme!

CHP lideri Kemal Kılıçdaroğlu'ndan kritik ittifak açıklaması geldi. Yeni ittifak arayışlarını demokrasi açısından önemseydiğini belirten Kılıçdaroğlu "Üçüncü ittifak çıkarıcı siyasetin kirli söylemlerini sonlandırması açısından önemli" dedi...

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu gündeme ilişkin Cumhuriyet gazetesinden Sertaç Eş'in sorularını yanıtladı.

Kılıçdaroğlu'ndan ittifaklara ilişkin çok kritik açıklamalar geldi.

"ÜÇÜNCÜ İTTİFAK ÖNEMLİ"

Üçüncü ittifak arayışlarını demokrasi açısından önemseydiğini belirten Kılıçdaroğlu, "Sürekli siyasal zemin kaybeden bir parti ve onun küçük ortağı, Millet İttifakı içinde olmayan bir partiyi ittifakın içindeymiş gibi göstererek siyaset yapıyorlar. Üçüncü ittifak çıkarıcı siyasetin kirli söylemlerini sonlandırması açısından da önemli" ifadelerini kullandı.

İşte Kılıçdaroğlu'nun açıklamalarından satır başları:

- Gazeteci Sedef Kabaş, cumhurbaşkanına hakarettten tutuklandı. Sanatçı Sezen Aksu için de Erdoğan, ‘Dilini kopartırız’ söylemini kullandı. Bir değerlendirme yapar mısınız?

Devleti önce hoşgörülle, adaletle, vatandaşların özgürlük ortamını kısımadan yönetmek zorundalar. Devleti yönetenlerin, devleti liyakatle yönetmeleri gerektiğini hepimiz şöyle veya böyle biliyoruz ve defalarca dillendirdik. Daha önce gazeteciler üzerinde, sosyal medyadan düşüncelerini açıklayan vatandaşlar üzerinde bazı baskılar vardı ve sabahın erken saatlerinde evleri basılır, bunları gözaltına aldırırlardı. Kamuoyundan da değişik çevrelerden tepki geldi “Bu doğru değil” diye ve sonunda bir belge açıkladılar. Mart 2021’de, İnsan Hakları Eylem Planı’nı açıkladılar ve bu plan açıklanırken de ülkeye, demokrasinin, hoşgörünün geldiğini, artık sabahın erken saatlerinde kimsenin otellerden, evlerden alınmayacağını... Bunlara yazı gönderileceğini, gelip ifadelerine başvurulacağını bir şekilde kamuoyuyla paylaştılar. Şimdi, devleti yöneten kişilerin önce verdikleri sözleri tutmaları gerekir. Bunlar verildi mi? Evet, bu sözler verildi. Kamuoyuna açıklandı mı? Evet, kamuoyuna açıklandı. Açıklanırken demokrasi, özgürlük vurgusu yapıldı mı? Evet, demokrasi vurgusu da özgürlük vurgusu da yapıldı. Dönüp şimdiye bakmak lazım. Peki, şimdi o tarihten bu yana ne değişti?

- ‘Üçüncü ittifak görüşmeleri sürüyor. Onlar da içinde biraz parçalı gibi görünüyor ama siz üçüncü ittifak konusuna nasıl yaklaşıyorsunuz?

Üçüncü ittifak, gazetelerden okuyunca, doğrusunu isterseniz Cumhur ve Millet İttifakı dışında kalan partilerin bir araya gelip üçüncü bir ittifak oluşturmaları demokratik zeminin gelişmesi açısından son derece olumlu bulduğumu ifade edeyim. Birden fazla nedeni var. Birinci nedeni şu: Az önce ifade ettim, üçüncü ittifak, diğer iki ittifak içinde yer bulamayan partiler, üçüncü bir ittifak oluşturarak parlamentoya daha güçlü gelmenin yollarını arıyorlar. O da bunların demokratik hakkı ve bu haklarını kullanıyorlar. İkincisi; ittifaka dahil olmadığı halde bir parti, ittifaka dahilmiş gibi gösterilerek bir anlamda, bir partinin suçlanmasını veya birden fazla partinin, yani HDP’nin, suçlanmasını ortadan kaldıracaktır. Kimin nerede, hangi ittifak içinde olduğu daha net görülecektir. Dolayısıyla gereksiz suçlamalar ve tartışmalar da bitmiş olacaktır. İkinci büyük yararı da bu. Bu açıdan ben, üçüncü bir ittifakın kurulmasını gayet güzel ve doğru buluyorum.

- Bu noktada, Millet İttifakı’nın da yararına olacak herhalde...

Evet. Bize ve İYİ Parti’ye, diğer partilere de oluyor. Dolayısıyla vatandaşa vaat edeceği bir şeyi kalmayan, sürekli zemin kaybeden, siyasal zemin kaybeden, vatandaşla arasındaki güvensizliği her geçen gün büyüyen bir parti ve onun küçük ortağı, Millet İttifakı’nı suçlayarak ve Millet İttifakı’nın, içinde olmadığı bir partiyi ittifakın içindeymiş gibi göstererek suçlamasının önüne geçilecek. Yani bu açıdan bence iyi bir şey.

- En çok tartışılan konulardan biri Millet İttifakı'nın cumhurbaşkanı adayı kim olacak. İttifakta bir kriz yaşanabilir mi?

Hayır. Liderlerle görüşüyoruz. Şu aşamada cumhurbaşkanlığını tartışmak kadar yanlış bir şey yok. Nedeni de şu; ülkenin bu kadar sorunu var, ekonomide, dış politikada sorun var. Çiftçinin, emeklinin... Mutfaklarda yangın var, biz bunları bırakmışız Millet İttifakı'nın adayı kim olacak o tartışma yapılıyor, gereksiz ve yersiz, gündemi saptırmaya yönelik bir tartışma. Bunu sanıyorum diğer liderler de benzer şekilde düşünüyorlar. Yeri, zamanı gelince hepimiz masaya oturur tartışırız.

- Zorunlu olmadıkça 'Erdoğan'ı artık anmayacağım' dediniz. Ancak partinizi sürekli hedef alıyor...

Ülkenin bu kadar derdi varken toplumu kısır bir tartışmanın, CHP'yi kısır bir tartışmanın tarafı olarak toplum belleğinde yer almasını sağlamak doğru değil. Biz çözüm üreten bir partiyiz. Bugüne kadar bizim ürettiğimiz çözümleri büyük ölçüde kopyalayan bir kişi var. Biz çözüm üretmeye devam edeceğiz. Kısır bir tartışmanın içine girip bunu büyütmek Erdoğan'ın istediği bir şey. Neden o tartışmaya girelim? Erdoğan'ı artık hepimiz biliyoruz. Eğer bilinmeyen bir alan varsa, kendi alanımızdaki bilinmeyenleri kamuoyuyla paylaşmalıyız. Varsa bir sorun nasıl çözeceğimizi anlatmalıyız ve toplum şunu görmeli, evet bu ülkede sorun var ve bu sorunları CHP rahatlıkla çözebilir. Bu algının büyütülmesi lazım. Kavganın değil çözümün tarafı olarak görünmek istiyoruz biz. Sorunları bilinçle, ahlakla, adaletle çözen, kimseyi dışlamayan, ötekileştirmeyen bir anlayışla... Hem iç hem dış politikada sorunları çözen bir parti algısını büyütmenin yolu kısır tartışmalardan çekilmektir.

- 5 kuruşluk davayı kazandınız, hukuka olan umudunuz arttı mı?

Her şeye rağmen adalet sistemi içinde hukukun üstünlüğü ve vicdani kanaatine göre adalet dağıtan hâkimler var. Onların yüzü suyu hürmetine Türkiye çok daha karanlık bir tabloyla karşılaşmıyor. Yine dirençli, yine ahlaklı, yine hukukun üstünlüğüne inanan ve kararlarını vicdani kanaatine göre veren geniş bir kitle var tabii.

- Son olarak, Türkiye iç sorunlarla boğuşuyor bir de dış gelişmeler var. Suriye konusunu kendisi çözemezken Rusya-Ukrayna arasında arabuluculuğa aday oluyor. Çelişkiyi nasıl değerlendiriyorsunuz?

Aday olmak ayrı, sorunu çözmek için aktör olmak ayrı. "Ben adayım" demekle olmaz. Aktör olacaksın. İki taraf da kabul edecek, Türkiye gelsin, bizim sorunumuzu çözsün. İki taraf da Türkiye'yi aktör olarak belirlerse bundan memnuniyet duyarım. Keşke öyle bir tablo çıksa ortaya. Ama öyle bir tablo olmadan kendisini o tablonun içindeymiş gibi göstermek de etik değil. (Cumhuriyet)

İngiliz istihbaratı uyardı: Putin Ukrayna'da darbe planlıyor

Kremlin'in Ukrayna'da Rus yanlısı bir hükümeti göreve getirmek istediğini savunan İngiltere hükümeti, Rus istihbaratının eski Ukraynalı milletvekili Yevhen Murayev'le irtibatta olduğunu öne sürdü. Murayev ve Rusya iddiayı yalanlarken, Beyaz Saray, "Ukrayna'da demokratik olarak seçilmiş ortaklarımızın yanındayız" değerlendirmesinde bulundu.

İngiltere hükümeti, Rusya'nın Ukrayna'da Moskova yanlısı bir kukla rejim göreve getirmeyi hedeflediğini öne sürdü. Başbakan Yardımcısı Dominic Raab, dün yaptığı açıklamada, bunun gerçekleşmesi durumunda Moskova'nın çok ciddi ekonomik yaptırımlarla karşı karşıya kalacağını söyledi. İngiltere Dışişleri Bakanlığı ise Rus istihbarat servislerinin, Ukrayna'yı işgal planları kapsamında bazı eski Ukraynalı siyasetçilerle iletişim içerisinde olduğunu savundu. Dışişleri Bakanı Liz Truss, Cumartesi günü Twitter üzerinden yaptığı açıklamada, "Kremlin'in Ukrayna'da Rus yanlısı bir yönetim göreve getirme komplosunu tolere etmeyeceğiz. Kremlin, askeri bir müdahalenin devasa bir stratejik hata olacağını ve Birleşik Krallık ve ortaklarımızın Rusya'ya büyük bir fatura keseceğinin farkında" ifadelerini kullandı. İngiliz Dışişleri, Rus hükümetinin olası bir Rus yanlısı hükümetin başına getirmek üzere eski Ukraynalı milletvekili Yevheniy Murayev'i düşündüğüne ilişkin bilgilere sahip olduğunu bildirdi. Fakat bakanlık, bu suçlamalara ilişkin kanıtları yayınlamayı ise reddetti.

Söz konusu iddialara ilişkin bir açıklamada bulunan Murayev, söz konusu iddiaların “aptalca ve absürd” olduğunu söyledi. Dün açıklamalarda bulunan Murayev, “Eğer bir şey kaçırmadıysam, Rusya’nın başka bir adayı var ve bunu saklamıyorlar da. Ben ülkemin bir vatanseveriyim” diye konuştu. İngiltere’yi “şaşırmış” olmakla suçlayan Murayev, “Pek mantıklı değil. Ben Rusya’da yasaklıyım. Sadece bu değil, aynı zamanda babamın firmasının paralarına da el konuldu” diye konuştu. Suçlamalara yanıt veren Rus hükümeti, Londra’nın suçlamalarının “dezenformasyon” olduğunu savundu. Moskova, İngiltere ve NATO’yu gerilimi tırmandırmakla suçladı. Rusya Dışişleri Bakanlığı, İngiltere’ye “provoke edici faaliyetlerinden” kaçınma çağrısında bulundu. Söz konusu iddialara bir tepki de ABD’den geldi. ABD Ulusal Güvenlik Konseyi Sözcüsü Emily Horne, böylesine bir komplonun son derece endişe verici olduğunu söyledi. Ukrayna halkının kendi geleceğini bizzat tayin etme hakkı olduğunu vurgulayan Horne, ABD’nin Ukrayna’nın demokratik yollarla seçilmiş ortaklarının yanında olduğunu altını çizdi. Bu arada İngiliz Dışişleri Bakanı Truss’ın Şubat’ta Moskova’yı ziyaret etmesi ve mevkidaşı Sergey Lavrov ile bir araya gelmesi bekleniyor. Savunma Bakanları Ben Wallace ve Sergey Şoygu arasında da bir görüşme planlanıyor.

‘RUS LİDER SAYGIYI HAK EDİYOR’ DİYEN ALMAN KOMUTAN İSTİFA ETTİ

Rusya’nın sınırdaki 100 bin askeriyle Ukrayna’yı işgal edeceği iddiası üzerinden tırmanan gerilim, Almanya’da ise üst düzey bir istifa getirdi. Almanya Deniz Kuvvetleri Komutanı Kay-Achim Schönbach, Moskova’nın komşusunu işgal edeceği iddiası için ‘saçmalık’ deyip Rusya Devlet Başkanı Vladimir Putin’in ‘saygı görmeyi hak ettiğini’ söylemesi ve Kiev’in Kırım’ı asla geri alamayacağını belirtmesi sonrası istifa etti. Schönbach, cuma günü yaptığı konuşmada Putin’in Ukrayna’yı işgal edeceği iddiaları için ‘saçmalık’ ifadelerini kullanmış ve Rusya liderinin tek istediğinin ‘saygı görmek olduğunu’ söyleyerek, “Ve biraz saygı göstermenin bedeli çok az, hatta hiçbir bedeli yok. Ona esasında talep ettiği ve muhtemelen hak ettiği şey olan saygıyı göstermek kolay” demişti.

‘ABD DİPLOMATİK PERSONELİNİN BÜYÜK KISMINI ÇEKECEK’

Ukrayna ile Rusya arasındaki gerilimi düşürmek için bir yandan diplomatik çalışmalar yürüten, diğer yandan Ukrayna ordusuna silah desteği veren ABD’nin ülkedeki

diplomatik misyonuna yönelik de adım attığı ileri sürüldü. Amerikan Fox televizyonunun Amerikalı yetkililere dayandırdığı haberinde, Dışışleri Bakanlığının Kiev Büyükelçiliğinde görevli personelin ailelerinin bugünden başlamak üzere Ukrayna'dan tahliye edilmesi talimatı verdiği öne sürüldü. Haberde, yetkililerin Ukrayna'da bulunan ABD vatandaşlarının da ülkeyi terk etmesi tavsiyesinde bulunacağını ifade ettiği kaydedildi. ABD Dışışleri Bakanlığı, henüz bu konuda resmi açıklama yapmadı.

Sanayiye karanlık günler bekliyor

Alaattin AKTAŞ

24 Ocak 2022 Pazartesi

Bilimkurgu filmleri, dizileri bilmem sever misiniz? Günümüz için tabii ki çoğu gözümüze uçuk kaçık görünür ama doğrusu bir başka bakış açısıyla ufuk açıcıdır. Revolution da bunlardan biriydi. Çok sayıda mantık hatası vardı ama doğrusu benim çok ilgimi çekmişti. Dizi, tüm dünyada elektriklerin kesilmesiyle başlayan bir süreci ve o koşullarda hayatta kalma ve tabii ki hükmetme mücadelesini anlatıyordu.

Elektrik yok; hiçbir makine çalışmıyor, sanayi üretimi sıfıra inmiş. Tabii ki rafineriler de kapısına kilit vurmuş; arabanıza koyacak benzin, mazot üretilmiyor artık, taşımacılık kavramı bitmiş, gıda maddelerine ancak yakınınızda üretiliyorsa erişebiliyorsunuz; tarım üretimi de büyük ölçüde düştüğü için o gıda maddelerini elde etmek de çok zor. Hiçbir tıbbi cihaz çalışmıyor, ilaç üretimi yok, artık basit bir hastalık bile öldürücü olabiliyor. Merkezi otoriteler de yok olmuş, herkes kendini korumak durumunda, can ve mal güvenliği sıfır.

Bir düşünsenize, cep telefonumuz birkaç saat yanımızda olmadığında bile ne yapacağımızı bilemez hale geliyoruz. Hiçbir cihazın çalışmadığını, iletişim araçlarının tümüyle devreden çıktığını canlandırın gözünüzde, sorunun boyutları daha iyi anlaşılacaktır.

Revolution dizisini çağırtıran İran'dan gaz akışının kesintiye uğraması oldu. Sözüm ona arıza dolayısıyla gaz vanası kapandı. Nasıl bir arıza ise İran bu arızanın giderileceği süreyi de 10 gün olarak en başta verdi. Hani "Arıza 10 günden önce giderilemez" dense, daha mantıklı olurdu. İran'dan gaz gelmeye başladı ama hem miktar çok düşük, hem basınç.

İran'dan gaz akışının durması gerçekten bir arızadan mı kaynaklanıyordu? Bu soruyu gazetemiz yazarı enerji uzmanı arkadaşım Mehmet Kara'ya sordum. Mehmet, hemen her yıl havaların çok soğuduğu dönemlerde benzer kesintilerin olduğunu, bunun ilk kez yaşanmadığını söyledi.

Ama anlaşılan bu yıl sorun biraz daha büyüktü. BOTAŞ önce sanayideki doğalgaz kullanımının yüzde 40 oranında düşürülmesi kararını verdi. Ama bu yetmiyordu ve sorun giderek büyümeye başladı, bu kez doğalgaz çevrim santrallerine verilen gazda kesinti söz konusu olunca elektrik üretiminde sıkıntı baş gösterdi. Ve geldik elektrik kesintisine... Sonuçta sanayide bu hafta üç gün süreyle elektrik kısıtlaması yapılması kararlaştırıldı.

Elektrik kesintisinin sanayi ile sınırlı kalmayabileceği, mesken ve ticarethanelere kadar uzanabileceği de ileri sürülür oldu.

Doğalgaz kaynaklı bu sorun niye yaşandı; Türkiye böylesi bir durum için önceden önlem almakta gecikti mi, yoksa gereken her şey yapıldığı halde mi bu duruma gelindi; taban tabana zıt görüşler var. Bu boyutu konunun uzmanları değerlendirecek ve tartışacaktır.

Biz sonuçta ne olacağına bakmak istiyoruz.

BİR DE SÜRE UZARSA...

Sanayici zaten müthiş bir maliyet baskısı altında. Bu ay başında uygulamaya konulan elektrik zammı ve her ay tekrarlayan doğalgaz zamlarıyla üretim maliyeti zaten çok artış göstermiş durumda.

Özellikle küçük ve orta boy sanayici maliyeti aşağı çekecek adımlar atarak ayakta durmaya, varsa ihracat taahhüdünü yerine getirmeye çalışıyor. Şimdi çok farklı ve hiç hesapta olmayan bir sorunla, üretim yapamama sorunuyla karşı karşıya kalındı.

Özellikle bazı sektörlerde üretimin aksaması çok ciddi kayıplara yol açar, bu biliniyor. Gazeteniz Dünya'da bu konu bugün çok etraflı bir şekilde işleniyor. Tüm bölgelerden gelen haberleri, hangi sektörün bu kesintiden nasıl etkileneceğini detaylı olarak okuyabileceksiniz.

Sorunu herkes kendi penceresinden değerlendiriyor ama ortak kaygı çok belirgin:

"Bu çok kötü oldu, zaten sıkıntıda olan sanayici iyice darboğaza girecek, üstelik bu durum daha da uzarsa işte o zaman durum çok daha fena olacak..."

FİYATLAR VE İSTİHDAMA OLUMSUZ YANSIYABİLİR

Türkiye'de ekonomik durumun ne ölçüde iyiye ya da kötüye gittiğinin en önemli göstergesi olarak dövizin seyrine bakıldığını söylemek yanlış olmaz. Bazen bu durum öyle bir hal alıyor ki, kurun seyri her türlü olumlu ya da olumsuz gelişmenin önüne geçiyor.

Bunu 20 Aralık'tan sonra da yaşadık. Ama belki de ilk kez ekonomiyi kurun seyri üstünden okuma alışkanlığı ya da önyargısı terk ediliyor. 20 Aralık'ta döviz kurunun hızla gerilemesiyle ekonomide bir dizi olumlu gelişme yaşanacağı algısı oluştu. Özellikle de döviz kuruna çok bağlı bazı fiyatlarda gerileme olacağı umuldu.

Ama olmadı! Kur gerileyince özellikle akaryakıtta bir fiyat düşüşü yaşanacağı bekleniyordu, bu gerçekleşmedi. Hatta tam tersine akaryakıt fiyatları düşmek bir yana artınca da hemen hemen hiçbir mal ve hizmette fiyat gerilemesi olmadı.

Vatandaşın zihninde yer etmiş olan “Kur düşerse fiyatlar da düşer” yargısı sanki ilk kez yara aldı.

Kur gerileyince fiyatlar düşmediği gibi şimdi bizi bir tehlike daha bekliyor. Bugüne kadar fiyat artışlarının temelinde maliyet artışı vardı; kurda son dönemde bir gerileme olmuştu ama önceki kur yükü maliyetlere henüz tam olarak binmemişti ve o etki yaşıyordu. Bu kez bu yüke bir de üretime ara vermek durumunda kalmaktan kaynaklanacak olumsuzluklar eklenecek.

İSTİHDAM FENA ETKİLENECEK

Maliyet sorunu yalnızca sanayicinin sorunu değil. Ticaret erbabı da özellikle elektrik zammından sonra ciddi bir sıkıntı içine girdi. Hizmetler sektöründe istihdamı olabildiğinde aşağı çekme eğilimi giderek belirginleşiyor.

Sanayide zaten var olan sorunlara bir de üretimi sekteye uğratacak sorun eklendi. Bu sorun daha da uzarsa en büyük darbeyi çalışanlar yiyecek. Bir yandan hizmetler sektöründe maliyetlerin çok artmasından kaynaklanan sorunlar baş gösteriyor. Diğer yandan sanayide zaten var olan sorunlar her geçen gün artma eğiliminde. Tüm bunların etkisiyle işsizliğin bu yıla ilişkin ilk verilerin açıklanacağı mart ayında belirgin biçimde arttığını görmek şaşırtıcı olmayacak.

Abdulkadir Selvi

Belgeler, yazışmalar İmamoğlu'nu yalanlıyor

24 Ocak 2022

Sezen Aksu'nun şarkısı, Cumhurbaşkanı'na hakaret eden Sedef Kabaş'ın tutuklanması ve şarkıcı Gülşen'in sahne kıyafeti kadar ilgi görmeyeceğinin farkındayım ama İstanbul'da yaşayan milyonlarca insanı ilgilendiren bir konu olduğu için Sefaköy metrosuyla ilgili tartışmayı sürdürmekte kararlıyım.

Çünkü Sefaköy metrosunu kullanacak olan üç buçuk milyon insan adına oranın bir an önce yapılmasını istiyorum. **Ekrem İmamoğlu** ya da **Murat Ogun** gibi polemik peşinde değilim. Hele hele algı operasyonlarıyla ilgim yoktur. **İmamoğlu** ve **Ogun**'a da tavsiye etmem. Çünkü millet hizmete bakar. Gereksiz mağduriyetler oluşturmakla, algı operasyonlarıyla bir yere kadar gidirsiniz.

İBB'YE YANIT VERİLMEDİ Mİ?

İDDİA1- İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı **Ekrem İmamoğlu** ve İBB Sözcüsü **Murat Ogun**, Beylikdüzü-Sefaköy-TÜYAP metro hattı için 12 Mart 2021 tarihinde Ulaştırma Bakanlığı'na müracaat etmelerine rağmen kendilerine yanıt verilmediğini iddia ediyor.

YANIT1- Oysa hem **İmamoğlu**'nun açıklaması hem de İBB Raylı Sistem Daire Başkanlığı ile Ulaştırma Bakanlığı Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğü arasındaki resmi yazışmalar bu iddiayı çürütüyor. **Ekrem İmamoğlu** kendi açıklaması ve İBB'nin resmi yazışmaları tarafından tekzip ediliyor.

İMAMOĞLU, İMAMOĞLU'NU ÇÜRÜTÜYOR

Sefaköy metrosunun eksiklikleri nedeniyle Cumhurbaşkanlığı tarafından yatırım programına alınmaması üzerine **İmamoğlu**, yaptığı açıklamada şöyle diyor: **"Yaklaşık 320 gündür, Ankara'da Ulaştırma Bakanlığı'nda süren müzakerelerin, süren görüşmelerin, süren toplantıların üzerine..."**

Devam ediyoruz: “Benim arkadaşlarım, defalarca Ankara’ya gidiyor. Ankara’daki o iyi niyetli bürokratlarımızın, o güzel düşünceli bürokratlarımızın zor duruma, sıkıntıya düşmesini istemiyorum... Ama bakın AYGM yetkilileri ile bizim yetkililerimiz gayet nizami, ahlaki biçimde teknik olarak masada buluşup konuşuyorlar. Zaten 7 Eylül 2021’deki toplantıda bizden talep edilen ek belgeler var, tasarımlar var, bilgiler var. Bütün revizyonlarıyla bunları, 3 Kasım 2021 tarihli yazımızın ekinde gönderdik. Yapılan toplantıda rapor tutuluyor. Tutanaklar var.”

Bu ne demek? Tek cümle ile **İmamoğlu**’nun bizim başvurumuza yanıt verilmedi iddiasının yine **İmamoğlu** ile çürütülmesi demek.

RESMİ YAZIŞMALAR NE DİYOR?

İsterseniz şimdi de İBB tarafından Ulaştırma Bakanlığı’na yazılan resmi yazılardan iz sürelim. 12 Mart 2021 tarihinde İBB Genel Sekreter Yardımcısı **İbrahim Orhan Demir** imzasıyla Raylı Sistem Daire Başkanlığı Raylı Sistem Projeler Müdürlüğü tarafından Ulaştırma Bakanlığı’na yapılan başvuruda iki şey isteniyor.

1- Beylikdüzü-Sefaköy hattının Cumhurbaşkanlığı tarafından yatırım programına alınması.

2- Projenin bütünlüğü açısından Sefaköy-İncirli kesiminin de İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı sorumluluğuna verilmesi.

İLK TOPLANTI NE ZAMAN

İBB tarafından 28 Mayıs’ta Ulaştırma Bakanlığı’na yazılan ikinci yazıda ise şöyle deniliyor: “**Altyapı Genel Müdürlüğü’nde 31 Mart 2021 tarihinde yapılan toplantıda idaremizden birtakım çalışmalar yapılması talep edilmiştir. Bahsi konu bu çalışmalar tamamlanmış olup ilgili (b) yazı ile idarenize gönderilmiştir. Bu kapsamda hazırlanan, ‘Ön Proje Teslimleri’ yazımız ekinde idarenize gönderilmiştir.**”

Sürecin devamında Altyapı Yatırımları Genel Müdürlüğünde 31.03.2021 tarihinde yapılan toplantıda İdareimizden birtakım çalışmalar yapılması talep edilmiştir. Bahse konu bu çalışmalar tamamlanmış olup ilgi (b) yazı ile İdaremize gönderilmiştir.

Bu kapsamda hazırlanan “Ön Proje Teslimleri” yazımız ekinde İdarenize gönderilmektedir.

İmamoğlu ve **Ongun** buna ne diyecekler? Hani İBB’nin başvurusuna yanıt verilmemişti? 12 Mart’ta başvuruda bulunmuşsunuz, 31 Mart’ta yani 19 gün sonra toplantı yapılmış. Sizin resmi yazınız onu söylüyor.

İKİNCİ TOPLANTI

İBB tarafından 3 Kasım 2021 tarihinde Ulaştırma Bakanlığı'na gönderilen yazıda ise 31 Mart tarihinde yapılan toplantıda talep edilen revize projelerin gönderildiği var. Revize projelere ilişkin olarak 27 Eylül 2021 tarihinde Altyapı Genel Müdürlüğü ile Sefököy metrosunun tasarım danışmanları olan Yüksel Proje-Metro İstanbul Proje danışmanlık hizmetleri teknik ekipleri ile yapılan proje değerlendirme toplantısında hattın Kanal İstanbul ile etkileşim halinde olmadığı belirtiliyor ve metro projesinin üç katlı büyük İstanbul tüneli projesine bağlanması durumunda projenin etkilenip etkilenmediği sorusuna yanıt veriliyor.

İlgi (b) yazı ekinde sunulan revize projelere ilişkin 07.09.2021 tarihinde Alt Yapı Yatırımları Genel Müdürlüğü ve tasarım danışmanımız olan Yüksel Proje-Metro İstanbul Proje Tasarım Hizmetleri Adi Ortaklığı teknik ekipleri ile yapılan proje değerlendirme toplantısında ilgi (c) tutanakta belirtildiği üzere hattın Kanal İstanbul ile etkileşiminin bulunmadığı hakkında bilgi verilmiş, istasyon hacimlerinin kontrol edilebilmesi için mekanik ve elektrik ekipman kapasiteleri raporu ve yolculuk taleplerinin güncellenerek fizibilite etüdünün revize edilmesi istenmiştir. Ayrıca, AYGM tarafından, İncirli-Sefaköy- Beylikdüzü-Tüyap Metrosu'nun 3 Katlı Büyük İstanbul Tüneli Projesi Metro Kesimine bağlanması durumunda projemizin etkilenip etkilenmediği hususunda ilave bilgiler de talep edilmiştir.

Altında Raylı Sistem Daire Başkanı Doç. Dr. **Pelin Alpkökin**'in imzasının yer aldığı resmi yazıdan da anlaşılacağı üzere 27 Eylül'de yapılan toplantıda talep edilen teknik çalışmalar hakkında bilgi veriliyor.

BU YAZILARA YOK DİYECEKLER Mİ?

Hani hiç toplantı yapılmamıştı?

Bu yazdıklarımı **İmamoğlu** ve **Ongun**'un bir itirazı var mı?

Eğer hâlâ bize yanıt verilmedi diyorlarsa bu yazılar İBB'ye ait değil derler. Bu durumda İstanbul halkını cezalandıran kim oluyor?

Daha İBB tarafından Ulaştırma Bakanlığı'na yazılan yazılardan haberleri yok. Oysa o yazıların altına imza atan Genel Sekreter Yardımcısı ve Raylı Sistem Daire Başkanı, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı adına diye imza atıyor.

HANİ KESİN PROJE VERİLMİŞTİ?

Ulaştırma Bakanlığı'nın, Sefaköy metro hattıyla ilgili açıklamasında onay için zorunlu olan, "**Kesin proje**"nin teslim edilmediği, "**Avan**" yani hazırlık aşamasında olduğu ifade ediliyor. Vay sen misin bunu söyleyen? **Murat Ongun** kesin projenin teslim edildiğini iddia ediyor. Ama **İmamoğlu** 19 Ocak tarihli açıklamasında, "**Şu anda kesin projelerimiz var. Bunları da hemen teslim edebiliriz**" diyor. Şimdi bu noktada benim, hani kesin projeler sunulmuştu diye sorma hakkım yok mu?

MAĞDUR KİM?

Birbirlerini tekzip etmek için yarışıyorlar. Resmi yazışmaları da onları yalanlıyor. Ama bir mağduriyet algısı tutturmuş gidiyorlar. Evet bir mağduriyet var ama o **İmamoğlu** değil, Sefaköy hattını kullanacak olan üç buçuk milyon insan. Onları mağdur eden ise projelerini zamanında yapmayan **Ekrem İmamoğlu**.

GAZİANTEP BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

Gaziantep Büyükşehir Belediyesi AK Parti'de. **Fatma Şahin** gibi milletvekilliği, bakanlık yapmış, AK Parti içinde etkin, çok başarılı bir belediye başkanı tarafından yönetiliyor. **Fatma Şahin**, "**GAR-DÜZTEPE-HASTANE RAYLI SİSTEMİ**"ni bir an önce bitirip Gaziantep'lilerin hizmetine sunmak için çalışıyor.

Ancak **Fatma Şahin**, bunun onayını bir günde almadı. **İmamoğlu**, mart ayında bir hazırlık projesiyle başvuruda bulunmuş, 9 ay sonra yatırım programına alınmadı diye algı operasyonuna soyunuyor. Oysa Gaziantep Belediyesi 30.12.2018 tarihinde müracaat etmiş. Projeler ve teknik konular üzerinde toplantılar yapılmış. 27 Mayıs 2021 tarihinde kesin onay çıkmış. Boru değil bu, metro yapıyorsunuz.

İbrahim Kahveci

Yanlışları konuşmaktan doğruları unuttuk

Sorunumuz 'günü kurtarma' politikaları... Bu uğurda yarınımızı batırmamızın hiçbir sakıncası olmuyor. Yıllardır siyasetimiz bu popülist yaklaşımlara mahkum olmuş durumda. 3-5 seçmen için uzmanlar partilerde değer bile görmüyor.

1991 seçimindeki vaatleri duyan rahmetli **Adnan Kahveci** daha o günlerde **"eyvah, gitti ülkemizin 10 yılı"** demişti. Ama sokaktaki vatandaş 2001 krizinde bunu gördü ve faturayı o anki yönetime kesti. Oysa o krizin mimarı 91 seçimleri için her vaadi ve uygulamayı iktidarları uğruna mübah görenlerdi.

Bugün aslında çok daha ağır bir süreç yaşıyoruz. Günü kurtarma adına neredeyse Merkez Bankası'nı dahi batırma noktasına getirdik. Adeta tefeciden para alır gibi swapla para topluyoruz. Rezerv eksi 60 milyar dolarda dolaşıyor. 70 sente muhtaçlık daha iyiydi...

Günü kurtarma politikaları yerine **yarını kurtarma adına bugünü feda etme politikalarına dönmemiz gerekiyor**. Bunun için de GSYH büyümesi yerine kalkınma ve ekonomik gelişme dönemine geçmemiz gerekiyor.

Borçla-tefecî parası ile sağlanan geçici refahın, yarın ne büyük acılar getirdiğini hem bugün yaşıyoruz, hem de yarın daha ağır şekilde yaşamaya devam edeceğiz.

Geleceğimiz karanlık değil, karanlık ötesi.

Gelin önce demografik duruma bakalım: 2007 yılında ülkemiz insanların yaş ortalaması 27,7 yılı; 2020 yılında yaşlılık ortalamamız 32,1 yıla yükseldi.

Çünkü ekonomik kriz ve büyük buhranla beraber zaten düşen doğum oranı daha da geriledi.

2007 yılında 0-14 yaş grubu nüfus 18.64 milyon kişiydi. 70,5 milyonluk nüfusumuzun

%26,4'ü bu yeni nüfustan oluşuyordu. 2020 yılında 0-14 yaş grubu nüfus 19.10 milyon kişi oldu. 13 yılda 0-14 yaş grubu nüfus sadece ve sadece 425 bin kişi arttı.

Oysa son 13 yılda 65+ yaş üstü nüfus 2 milyon 953 bin artışla 7 milyon 953 bin kişiye yükseldi.

Hızla yaşılanıyoruz ve yarın yaşlı bir ülke olacağız.

İyi ama yaşlandığımızda geçinecek paramız olacak mı? Emekli maaşı ekmek yemeyi bırakın, çayıda ot yemeye bile yetecek mi? (Malum meralar bile ücretli oluyor)

Bu gidişle çok zor...

Toplam -2007	70 586 256
0-14	18 642 391
65 +	5 000 175
Toplam -2020	83 614 362
0-14	19 068 237
65 +	7 953 555

BU BÜTÇEYLE OLMAZ

2021 bütçesinde 1 trilyon 101 milyar hedefine karşılık 1 trilyon 407 milyar lira para toplandı.

Hedeflenenden 306 milyar lira daha çok para toplanmış. Yani Türk Halkı daha çok vergi vs ödemiş.

AK Parti para toplama işini mükemmel başaran bir parti. Ekonomide başarı hedefleri tutmasa da para toplama hedeflerinde iki kriz yılı hariç hep hedefin üzerine çıktılar.

Peki, bu kadar para toplarken kimi ezdiler?

Tabii ki “orta sınıfı.” Gelen vergilerin nerede ise tamamı orta sınıf vergileri oldu.

Orta sınıfı ezilen, orta sınıfı bastırılan ülkelerde demokrasiler de ayakta duramaz. **Bugünün sağlıklı anti-demokratik temelleri aslında ‘Orta Sınıfı’ ezen mali politikalarla atıldı.**

Gelelim yine bütçeye.

Geçen yıl bütçeden kamu istihdamına (memur-işçi) 346,3 milyar lira ödendi. Ama bunun yanında 262,7 milyar lira da SGK açığı için para aktarıldı. Toplamı 609 milyar lira ediyor.

1991 seçimleri ile temeli atılan bu kısır döngü artık kırılmak zorunda. Ne emekli geçinecek maaş alabiliyor, ne de çalışan hak ettiği maaşı alabiliyor.

Ama mevcut emeklilik sistemi ile gidersek zaten 15-20 yıl sonra bırakın ekme parasını, ot parası bile alamayacak duruma gelecek emekliler.

Sorun devasa... Çalıştıkça maaşın düşmesi mi, yeterince artmaması mı, çalışmayı teşvik etmemesi mi?

Hiçbir yeri, tutar tarafı yok.

SEÇİM İTTİFAKI MI?

Bu günlerde seçim ittifakı yeniden ele alınıyor.

Bir süre önce bir arkadaşım aramış ve “muhalafetten duyduğum tek şey parlamenter sisteme dönüş, oysa benim ekmeğe ihtiyacım var” demişti.

Demokrasi, adalet, liyakat gelince bu sorunlar bitecek mi?

Emeklilerin maaşı derhal 4 bin liraya mı çıkacak? Çalışanlar hak ettikleri maaşları mı alacaklar? Çalışmak isteyen milyonlarca kişi hızla yüksek ücretle iş mi bulacak? Bütün bunlar kendiliğinden mi olacak?

Bir plan ve program gerekiyor. Nasıl ki 2001 çöküşünde “Güçlü Ekonomiye Geçiş” programı ile bir yol haritası yazılmış ise, şimdi çok daha derin ve kapsamlı bir program yazılmak zorunda.

Ülkemiz adeta karanlığa gidiyor.

Elbette seçimle beraber iktidar değişimi ile bir anda büyük bir finansal düzelme yaşayacağımız aşikardır. Yani para kazanacağız ama 2002-2017 arası gelen 650 milyar doları heba ettiğimiz gibi bu yeni gelen parayı nasıl harcayacağız?

Kalkınma ve ekonomik gelişmeyi nasıl sağlayacağız? 10-15 yıl içinde ülkede çalışan sayısını 45-50 milyona nasıl çıkartacağız? Her muhtara bir sekreter vererek olmayacağı kesin; hatta kamu personelini artırmak yerine azaltmak bile gerekiyor (emekli olanların yerine zaruri uzmanlıklar dışında yeni alım yapmamak gibi)

Hatta emekli sayısını bile azaltmak zorundayız. İnsanları yeniden çalışmaya ve kazanmaya teşvik edici politikalar gerekiyor.

Kaybet-kaybet döneminden Kazan-Kazan dönemine geçmek zorundayız.

Kazanmak bilimle, yüksek katma değerle olacağı için eğitim ve teknolojik yatırım ilk ana sorunumuz. **Gelir dağılımını asgari ücreti artırarak değil, ortalama ücreti artırarak sağlamak zorundayız.** O zaman ücret verenlerin de kazanması ve paylaşması gerekiyor.

Vergi sistemimiz bugün kümesteki kazları yolmak üzerine kurulu (tüyleri kalmadı). İstihdam ve üretmek bir ceza, ama rant -faiz bir mükafat oldu.

O vakit bütçeyi daha şişirmek, yeni vergiler koymak yerine devletin gelir yapısını değiştirmek zorundayız. Üreticiye yüklenmenin yerine ranta ve havadan kazananlara gitmek durumundayız. En başta da Hazine garantili müteahhitlere.

Bu müteahhitler zaten şu anda bile maliyetlerinin kat be kat fazlasını aldılar. YSS Köprüsü kamulaştırılsa müteahhit borç ödemek durumundadır (Kayıt dışı bir yerlere ödeme yapıyorsa, o onun sorunudur)

Kısaca yeni vergilerle bütçe disiplini de sağlayamayız. O zaman ne olacak?

Bugün muhalefet partilerine bakıyorum. İzlenimimi kısaca ifade edeyim:

Kısa vadeli finansal dengeler ve politikalarda DEVA Partisi epey deneyimli görülüyor. Ama Orta-Uzun Vadeli kalkınma programının finansal altyapısı konusunda GELECEK Partisi kadroları çok güçlü. Yine Orta-Uzun Vadeli Kalkınma Politikalarında -katma değer ve gelir artışı gibi meselelerde İYİ Parti çok iyi çalışmalar ve programlar yapıyor. Ve asıl nokta: Orta-Uzun vadeli Kalkınma Programında orta sınıf-gelir dağılımı ve eğitim gibi temel sorunlarda CUMHURİYET HALK PARTİSİ nerede ise tek birikim.

Benim eksik bıraktığım alanlar bu kısa yazıda kesinlikle var biliyorum ama ana hatlarını vermeye çalıştığım bir tablodur bu.

Türkiye artık sadece bugünü düşünerek kısa vadeli büyüme-şişme kısırdöngüsünü kırmak zorunda. O nedenle kalkınma ve ekonomik gelişme programını bir numaralı önceliğe alarak geleceğini kurtarmak zorundadır.

24.01.2022

İşte seçmenin beklediği tam da budur: Parlamenter sisteme dönüş bir iç meseledir. **Asıl mesele yarınımızı, evlatlarımızı kurtaracak KALKINMA ve KAZANMA programıdır.** Seçime programla gitmek ve yol haritasının açıklanmış olması gerekmektedir.

İktidarın yanlışlarını konuşmaktan doğruların ne olduğunu, hangi doğruların nasıl ve ne zeminde uygulanacağını topluma anlatılması unutuldu sanırım. Hatırlatmak isterim...

Oğuz Demir

Hesap şaşarsa...

Cumartesi günü Hazine ve Maliye Bakanı bir grup ekonomist ile bir araya geldi. Toplantı basına kapalı gerçekleştiği için konuşulanları yeni yeni öğreniyoruz.

Lafı hiç dolandırmadan direkt söyleyeyim. Toplantıya ilişkin gelen ilk haberlere göre önümüzde ciddi zorluklar var. Ve yine anladığımız kadarıyla Merkez Bankası da artış işlevsiz bir kurum haline getirilmiş.

Neden diyeceksiniz?

Günümüzde modern merkez bankacılığının en temel işlevi para politikasını belirleyerek fiyat istikrarının sağlanmasıdır. Böylelikle ekonomideki tüm aktörler fiyat dalgalanmalarından daha az etkilenebilecek, öngörülebilir bir ortamda yatırım, üretim, istihdam zinciri etkin bir şekilde işleyebilecektir.

Yapılan açıklamayı basında yer aldığı şekliyle aynen aşağıda paylaşayım.

“Politika faizinin önemi kalmadı, devreden çıkardık!”

Bunu zaten biliyorduk. Hatta TCMB’nin son faiz kararını verdiği geçtiğimiz Perşembe günü yapılan toplantı öncesinde yine bu köşede şunları yazmıştım.

“Düşünsenize ülkemizin en itibarlı kurumlarından biri olması gereken TCMB’nin tüm dünyada merkez bankalarına gözlerin çevrildiği bir dönemde alacağı kararın kimse açısından “kritik” bir önemi yok.” Gün gün TCMB’nin elindeki araçlar da tüketilmiş oldu.

Önce **bağımsızlığı ve itibarı** elinden alındı, ardından **döviz rezervleri tüketildi**. Geldiğimiz noktada da **faiz belirleme gücü** yok edilmiş oldu.

Anladığım kadarıyla TCMB’nin artık tek görevi var. **O da döviz kurlarını hükümetin istek ve beklentilerine göre idare etmek**. Bu şartlarda **piyasayı yönlendirme gücü elinden alınan ve rezervi sınırlı bir TCMB bu beklentiye yerine getirebilir mi?**

Bunu da TCMB dert etsin, değil mi?

Günümüz iktisat biliminin bu soruya yanıtı elbette ki getiremeyeceği yönünde. Ancak artık Türkiye’de hangi alanda **günümüz modern standartlarının geçerliliği kaldı ki?**

Ne diyelim?

Bu olanların bütün sorumluluğu bu kararları alanlardadır.

Bakan Nurettin Nebati’nin toplantıda genel olarak bildiğimiz söylemleri tekrar ettiği görülüyor. Kur Korumalı Mevduat hesaplarındaki tutarın da **21 Ocak itibarıyla 184 milyar TL’ye ulaştığı** verisini paylaşmış. Yine bu **tutarın 49 milyar TL’sinin dövizden TL’ye dönüşlerden** oluşuyormuş. Son bir aydır Dolar/TL’nin 13,5 seviyesinde kaldığını düşünürsek **3,6 milyar dolarlık bir dönüş** görüyoruz. Bakan bu konuda da oldukça umutlu ve önümüzdeki dönemde **dönüşlerin 20 milyar dolar seviyesine** çıkacağını öngördüklerini ifade etmiş.

Dolayısıyla da döviz kurlarında aşağı yönlü bir hareket beklediklerini de eklemiş.

Neye göre yapıyorlar bu hesabı diye bir düşündüm. Sanırım asıl plan ekonominin dövize olan reel ihtiyacını buradaki çözümlerle karşılamak.

Şöyle ki Türkiye’nin önümüzdeki bir yıl içinde ödemesi ya da çevirmesi gereken **dış borç miktarı 167,5 milyar dolar (Kasım 2021 verisi)**. 53 milyar dolarlık kısmı bankaların borçları ve bu borçlar genellikle yeni borçlanma ile çevriliyor. Ancak diğer sektörlerde borç **44 milyar dolar seviyesinde ve kriz dönemlerinde bu borçların çevrilme oranları yüzde 60’lara kadar gerileyebiliyor**. Özellikle ABD’deki faiz artırım sürecini de dikkate alırsak sadece buradan **25 milyar dolarlık bir döviz talebi** olacak gibi görünüyor. Buna bir de önümüzdeki dönem için iyimser bir tahminle **30 milyar dolar dış ticaret açığından** kaynaklanacak döviz talebini eklersek önümüzdeki bir yılda **55 milyar dolar civarı** bir dövize ihtiyacımız olacağını söyleyebiliriz.

Her şey yolunda giderse tabii.

İşte hükümetin varsayımları tam da bu noktada devreye giriyor.

Bu yıl turizmden **30-35 milyar dolar** civarı bir gelir beklendiğini biliyoruz. Üzerine bir de toplantıda açıklanan **20 milyar dolarlık döviz hesaplarında çözülme** varsayımı ile döviz talebinin karşılanacağı ve kurdaki artışların duracağını hesaplıyor olabilirler.

Böyle anlatınca çok güzel görünüyor!

Ama **ABD Merkez Bankası'nın faiz kararlarının yaratacağı olası olumsuz etkiler, Rusya-Ukrayna geriliminin Türkiye turizmi üzerinde yaratabileceği olası olumsuz etkiler, enerji fiyatlarındaki artış nedeniyle artan döviz ihtiyacı ve sahipsiz yüksek enflasyon ortamında bozulan beklentiler** bu hesabı şaşırtabilir.

İyi de bu **plan beklendiği şekilde gitmezse ortaya çıkabilecek döviz açığını karşılayabilecek bir rezerv** var mı?

Acaba yukarıda saydığım riskler için **B planı** yapıldı mı?

Sizce yapıldı mı?

24 Ocak 2022, Pazartesi

BAŞYAZIMEHMET BARLAS

Nefes almalıyız

Siyasette mizah olmazsa o siyasetin tadı da olmaz. Bakın mesela İngiltere'ye. İngiltere en muhafazakar ülke. 1951 yılında Başbakan Churchill, muhalefet lideri de Atlee idi.

Başbakan Churchill bir ara sofralarda ölçüyü kaçırıp göbeğini iyice büyütmüş. Parlamento koridorunda kendine rastlayan Atlee "**Sayın Başbakan hamile mi?**" demiş.. Churchill de hemen cevaplamış bu soruyu; "**Eğer bebek kız olursa Kraliçemiz'in, erkek olursa Prens Philip'in adını vereceğim. Ama eğer bu bir bebek değil de gaz çıkarsa adına Atlee diyeceğim.**"

Siyaset böyle bir şey. Bugün Fransa'nın Cumhurbaşkanı olan Macron, karısından 23 yaş küçük ve **lakabı teneke Napolyon**. Bütün bunlar Fransa'da siyaseti mahkemelik yapmıyor.

Eski bir fıkra daha vardır.

"Eşek doğurmuş, ormanda geziye çıkmış. **Yeni bir anne olduğu için ormandaki diğer bütün hayvanlar saygı gösteriyormuş.** Örneğin uzakta vahşi bir kurt görmüş, anırmış, kurt yerlere kapanıp selam vermiş. Aynı durum kaplanla da olmuş. Derken bir ağacın yanında uyuyan aslanın yanına gelmiş, kulağına doğru hızla anırmış. Aslan gözünü açıp eşiği görünce bir pençe atıp parçalamış.

Meğer **aslanın doğumdan haberi yokmuş.**"

Türkiye'de **adliyenin, siyasetin ağırlıklı organı olması** durumu üzücü. Dünyanın her ülkesinde muhalefetle, bazen ölçüyü kaçırıp iktidarlara utanmazca saldırırlar. Türkiye'de de olan bu.

Biz nasıl **Rusya ile Ukrayna'nın arasını bulmaya çalışıyorsak** mutlaka **iktidarla muhalefetin arasını da yumuşatmaya çalışmamız şart.** Çünkü dillerin kemiği yoktur. Herkes ağızına geleni söylerse ülke yaşanılmaz hale gelebilir. Siyasetten beklentimiz diyalogtur, hoşgörüdür, karşılıklı anlayıştır ve sevgidir.